

INSPIRATIEDAG KLEUR BEKENNEN 17/04/2018

« WATERWANDELING » door Johan Verstraete

1. WWW <=> WATER WERELDWIJD

a. Een beetje achtergrond

= Water is naast bron van leven ook motor van ontwikkeling. In tal van productieprocessen komt water om het hoekje kijken: zonder water geen papier of T-shirt.

= Meer en meer wordt 'water' economisch ingevuld: hoe met "water" geld verdienen? En wat moeten we doen om "ons" flessenwater nog beter te doen scoren en de afzet te vergroten? (commodificatie)

= Drinkwater maken is niet goedkoop. Vooral als vieze troep en ziekmakende stoffen er uit moeten gehaald worden met steeds duurdere zuiveringstechnieken.

= Waterschaarste (cf. droogte) zal wereldwijd toenemen en overheden willen het zekere voor het onzekere nemen. Er zullen (nog meer?) gedragsregels komen (geen drinkwater om gras te sproeien of om wagens te wassen; verplichte opvang regenwater;...).

= Stukken waterrijk land elders ver weg opkopen (of zeer duur afhuren) om daar producten te telen die in het productieproces veel water vragen zoals bv. katoen. Dan moet je de watervoorraden in het thuisland al veel minder aanspreken als je elders gekweekt katoen invoert;

= Bij velen roept "gratis" een negatief gevoel op : "*het zal niet veel waard zijn*". Iets vragen voor een product maakt het product (in ons geval 'water') belangrijk. Vraag is of zo'n aanpak (cf. geld vragen) ons anders (bewuster en duurzamer bv.) met producten doet omspringen. Tussen haakjes : "is goedkoop wel hetzelfde als minder duur ???" Wat in het rek ligt, is toch maar een klein onderdeel in het hele proces van ruw materiaal tot fijn en gewaardeerd product. Er is wel iemand die betaalt!!! of niet betaald wordt??

= Een tekort maar ook een teveel aan water zorgt voor migratiestromen: mensen verlaten hun dorre thuisbasis en zoeken waterrijke regio's op of ze laten weloverwogen hun velden in de steek als die te vaak en zwaar overstromen. Nog ruimer gesteld : mensen uit minder ontwikkelende regio's trekken naar materieel rijkere gebieden om een deel van de koek te krijgen en door te spelen naar hun dorpsgenoten!! Mensen die wereldwijd: op de vlucht zijn; op zoek zijn naar minder geweld; hunkeren naar een vaster en stabielere inkomen; smachten naar begrip i.p.v. onderdrukking; hongeren naar meer water-comfort;... reageren als 'communicerende vaten' om het in "watertermen" te zeggen. Zo zorgen watervluchtelingen dus mee voor meer evenwicht.

b. Uitwerking

Water is aanwezig in ieders leven.

Iedereen kent/erkent het belang van water. Juist omdat het herkenbare en toegankelijke materie is kan het een handig bruggetje zijn om andere thema's zoals voedsel, conflict, rechtvaardigheid, klimaatverandering,... een beetje meer inhoud geven. Water is immers zowel concreet als heel breed inzetbaar. Haalbare insteken (inhouden / boodschappen) met water als centraal gegeven op wereldwaterdag (22 maart); op wereld-handwas-dag (15 oktober) of op wereld-toilet-dag (19 november) zijn bv.:

Kinderen moeten boeken dragen; geen water!

Miljoenen kinderen moeten elke dag 2, 3 keer zo'n 30 à 40 minuten lopen naar een waterpunt om er (aan bron, waterval, rivier, beek,...) water te halen. De tijd die ze daar aan spenderen kunnen ze niet op school zijn. Daardoor ontbreken waterdragers, overwegend meisjes, vaak voldoende basis om verder te studeren.

Minder water-gebruiker en meer water-bewaker.

Proper en gezond water heeft grenzen en is dus eindig. We moeten spaarzaam omgaan met ons water en meer bewust zijn van ons watergebruik. Niet alleen "stil-staan" bij het direct watergebruik in keuken en bad, maar ook bij ons virtueel watergebruik. Er komen langer durende droogteperiodes en meer fellere regenval op ons af. Waterbewakers dragen zorg voor het milieu en vragen meer consequente aandacht voor de klimaatopwarming.

Omdat dorst een onrecht is!

Bij ons komt gezond drinkwater gewoon uit de kraan. Voor veel mensen is dit géén realiteit. Miljoenen mensen stappen elke dag gemiddeld een half uur om water te halen voor de basisvoorzieningen bij hen thuis. Gebrek aan zuiver water zorgt voor een vicieuze cirkel van ziekte, beperkte levensverwachting en armoede!

Omdat water drinken je nuchter houdt en pienter.....

Omdat...

c. Activiteitsuggesties – Inspirerende watertools

- ✓ waterwandelingen of stadsverkenningen met water als kompas / gids... zelf te maken (bekijk je eigen gemeente met een waterbril) of te downloaden:

= *Druppel* (Antwerpen)

<https://www.antwerpen.be/nl/info/57adb2403d96a4016e42067c/waterwandeling>

= *Solidarid'eau* (Berlare); <https://www.berlare.be/waterwandeling-solidarid-eau.html>

= *Van afvoer tot zeespiegel* (SO) en *Watergids* (LO) (St. Niklaas) - via "Loop naar de pomp".

<http://loopnaardepomp.be/waterdruppels/water-inspiratie/uitleendiensten>

= Waterwandeling gelinkt aan *WaterWar* (Kortrijk);

<http://docplayer.nl/23707505-Een-wandeling-door-kortrijk-gelinkt-aan-de-expo-water-war.html>

- ✓ variant = op voorhand uitgewerkt stadsplan zijn bijvoorbeeld 15 waterpunten uitgewerkt (= uitleg / vraag / opdracht). Leerlingen moeten op 5 plekken halt houden en maken zo hun eigen water_knooppunten_wandeling : liefst met vragen die enkel ter plekken te beantwoorden zijn en niet met gsm / ipad.
- ✓ waterdrager: tijdens een bos- of waterwandeling moeten de leerlingen één emmer die voor de helft gevuld is met water meedragen (op welke manier dan ook) die de grond niet mag raken; welke afspraken worden gemaakt ? Laten ervaren dat het lastig is om een emmer water te

dragen (start nabespreking). Wandeling mag gerust een uurtje duren dus dat water-in-een-emmer-dragen duurt dan even lang...

2. WWW <=> WATER WERELD WANDELING

Water = leidraad. Gent ontstaan aan samenvloeiing. Samenvloeiing kan je ook zien als een ontmoeting (cf. naam standbeeld hoofdingang St. Pietersstation. Waterwandeling is kijken naar omgeving met een waterbril. Is in essentie opletten en bewuster rondkijken... Thema 'water' opentrekken en uitzoomen op het waterfeit (= waarom hier halte – stopplaats); is benaderen van het beeld, straatnaam, plek, gebouw,... met een arendsblik. "Water in de brede zin".

Stopplaats	Te zien	Uitgezoomd
Kongostraat a/h. Waterwijk	Naam straat	Nijl is langer. Kongo is waterrijker (groter volume) Moerassig => minder gezond gebied buiten toenmalige stadsgrenzen
MIAT	Wordt Museum voor Industrie Verftuin : kleuren van stoffen --- > aluin = beitsmiddel	Aluin (in kleurproces) en "zuiveren" van water (Benin) Aluin = aluminiumsulfaat => vlokmiddel
St. Jorissluis (vroeger Rode Torenstuw lag op andere plek)	Sluis zelf (werkt nog altijd) 2 waterpanden Leie en Bovenschelde versus Schelde (Benedenschelde) Hoogteverschil Aalscholver op lantaarnpaal ? (= visser) (beeld op gevel Instituut voor Hygiëne)	ECOPOWER of energie / elektriciteit uit niveauverschil = hydro-elektriciteit. Vraag naar energie / elektriciteit zal met 130% toenemen. Vraag naar water zal gemiddeld met 55% toenemen... => + 300% voor industrie => + 120% voor huishoudens Landen met watervallen (Kongo) kunnen met investeringen in groene energie voordeel doen (= milieuvriendelijk ?)
Baudelokade	* Intenser watercontact (jaagpad – boten trekken)	Klimaatopwarming (in stad warmer) Stad doet inspanningen = > wil klimaat

	<p>* Verfrissing</p> <p>Werken aan : <u>groene</u> aders (bomen – schaduwrijke plekken + <u>blauwe</u> aders..</p>	<p>robuuster worden</p> <p>Wat doen wij als bewuste individuen ? (lokaal eten minder transport)</p> <p>Virtueel water (producten die met veel water elders worden “aangemaakt”)</p>
Portus Ganda	<p>Naam Gent – Keltisch (Ganda is geen Latijn)</p> <p>Portus = haven ook : handelsnederzetting aan rivier met loskade .</p> <p>Nu jachthaven (2005)</p>	<p>Van Portus is ook “poorter” afgeleid</p> <p>Liggeld naargelang lengte boten...</p>
Bavo brug Zwembad	<p>Fietsbrug</p> <p>Badhuis (oudste overdekt in België) + jongste (restauratie)</p> <p>1/3 beschikt wereldwijd nog(?) niet over toilet-infrastructuur</p> <p>Cholera (Snow Paccini -Koch / Pasteur)</p> <p>Techniek op zich versus techniek met visie (mentaliteit).</p>	<p>Stad : fiets- en klimaat-vriendelijker maken;</p> <p>Miasmen (ziektes verspreid via “rotte” lucht)</p> <p>Hygiënisten als nieuw beroep = stads- vernieuwing – verplaatsen – aanleg riolen (nu = zwaar probleem : krottenwijken afbreken ?)</p> <p>Tegemoetkoming voor wie recht heeft op een verhoogde tegemoetkoming of in schuldbemiddeling zit (cf. uitpas);</p>
Scaldisluis	<p>Zelfbediening</p> <p>Leie en Schelde tov. Blandijnheuveld (+ Kalandenberg + Zandberg)</p>	<p>Reep : versterken oevers (vertraging)</p> <p>Groeiend besef dat water een enorme troef betekent voor leefbaarheid en aantrekkelijkheid van de stad + link met klimaatverandering.</p>
Volmolenstraat	<p>Naam straat</p>	<p>Volders (vollers)</p> <p>Viltten van het laken met hulp van watermolen...</p>
Excelsior	<p>Naam in hoekgevel</p> <p>Brouwmeesters zelf aan Steendam</p>	<p>Brouwerij</p> <p>Bier in ME = minder of zelfs geen water</p>

	belangrijke handelsroute) maar bedrijf aan achterkant	wel licht tafelbier. Klimaatopwarming (= te warme nachten) heeft invloed op bier maken (althans Lambiekbier) !!
Baudelopark Instituut voor hygiëne	Naam op gevel Stadslabo	Tuin abdij wordt stadspark voor burgerij. Bezieler = Van Hulthem (ligt ook aan basis Albertina in Brussel)
Minnemeersbrug	Wat is er zo speciaal met dat water dat het zorgt voor leven? Zit er iets speciaals in dat water? Een geest misschien ? Niet alleen legendes ! Wat doen sommige Hade-bedevaarders na hun Hade naar Mekka ?	Ontstaan van water-mythes en waterlegendes (cf. Lorelei – Melusine – Najaden... Waternimfen Water doet leven (striktere toepassing in Turkije door privé-waterleidingen openstellen voor publiek) Water = het zachtste maar ook het hardste

Johan Verstraete

verstraete.johan@gmail.com